

Podučne stvari.

Telovadno in boriteljsko imenoslovje.

Sestavil Ivan Z. Vesely, načelnik „Sokola“ ljubljanskega.

Predgovor.

Prijateljem telovadbe in borbe podajam tu nekoliko telovadnih izrazov slovenskih z opombo, da me blagovolijo podpirati v tem delu, kajti sestavljati imenoslovje ondi, kjer ga do zdaj ni še bilo*), je brez dvombe zelo težavno.

Zatega del prosim vse one, ki se za telovadbo zanimajo, naj me prijazno opomnijo, ako najdejo tu ali tam kak pogrešek; dostavljam pa opazko, da se pri telovadbi in borbi le kratki in točni izrazi rabiti morejo; dolgi in neprijetni izrazi niso za rabo.

Že v govorici vsacega posamesnega „Sokola“ mora biti nekaka vrlina in prijetna čilost.

Zatorej sem najprijetnije izraze izbral. Na zdravje!

A.

Abburzeln, prekucniti se.
Abgewinnen, predobiti.
Abgrätschen, odskok v kreči.
Abhang, pobesa.
Abhärten, utrditi.
Abhüpfen, odskakljati.
Abhurten, odgibek.
Abrücken, odstop.
Abstand, razstop.
Abstrecken, stézati.
Absprung, odskok.
Abspringen, odskočiti.
Abstossen, odpahati.
Abschwingen, odkolebati.
Abschwung, odkolebljej.
Abtheilung, razdelek.
Abtreten, odstopiti.
Abwechseln, črediti se.
Abwechselnd, čredoma.
Abwechslung, menjava.
Abwehr, obramba.
Abwehren, ubraniti.
Abwippe, odkolebljej.
Abwippen, odkolebati.
Achsel, ramica.
Achselzucken, komizgati.
Angreifen, napadati.
Angreifer, napadnik.
Angriff, napad.
Anhieb, nasek.
Anlauf, nalet, nagon.
Anlaufen, naletati.
Anlehnen, opreti.
Anmunden, priustiti.
Anreihen, pridružiti se.
Ansatz, postavek.
Anschweben, vznášati se.
Anspringen, naskočiti.
Ansprung, naskok.
Anschluss, pristop.
Anschlüssen, pristopiti.
Antreten, nastopiti.
Antritt, nastop.
Anzeigen, nakazati.
Anziehen, pritegniti.
Arm, rama.

Arme breit! rame narazen!
Armabstrecken, rame stezati.
Armausbreiten, rame razširiti.
Armausdrehen, rame izviti.
Armbeugen, rame ugibati.
Armdrehen, s ramami obračati.
Armgehen, po ramah iti.
Armhauen, mahati.
Armhieb, mah.
Armkreisen, krožiti z ramami.
Armstehen, na ramah stati.
Armschnellen, sekati.
Armstoss, pah.
Armstossen, pahati, z roko suvati.
Armstrecken, stegniti, stezati.
Armschwingen, vihteti.
Armschwung, vihtenje.
Auf! na noge! vstavi! kviško!
Aufgreifen, naprijeti.
Aufgriff, naprijem.
Aufheben, vzdigniti, povzdigati.
Aufkommen, vstati.
Aufreissen, raztegniti.
Aufschnellen, breniti.
Aufspringen, poskočiti.
Aufsprung, poskok.
Aufstemmen, povpirati se, povpor.
Aufstehen, vstati.
Aufsteigen, lesti.
Augen links! glej na levo!
Augen rechts! glej na desno!
Ausfall, izpad.
Ausfallen, napasti.
Ausholen, stegniti.
Ausschnellen, izprožiti.
Auslage, razlaga.
Auslegen sich, razložiti.
Aussenblösse, odkritje zunaj.
Aussendeckung, kritje zunaj.

B.

Bahn frei! prosta pot!
Ball, žoga.
Ballen, peščaj.
Ballwerfen, žogo metati.

Barren, bradlo.
Barrenschwingen, kolébatl.
Bauchdeckung, kritje spodaj.
Bauchfelge, kolobar na trebuhu.
Bauchhieb, spodnji sek.
Bauchwelle, trebušno kolo.
Befehl, ukaz.
Begrüssen, pozdraviti.
Begrüssung, pozdrav.
Beinheben, noge dvigniti.
Beinschnellen, izprožiti.
Beinstossen, noge suvati.
Berühren, tikati.
Berührung, tik.
Beugehang, nagibatev.
Beugen, upogniti.
Beugen des Rumpfes, trup pripogibati.

Beugung, sklon.
Bewegen sich, gibati se.
Bewegung, gibanje.
Blösse, odkritje.
Blösse geben, odkriti se.
Bock, koza.
Bockspringen, čez kozo skakati.

(Dalje prihodnjič.)

Bocksprung, skok čez kozo.
Bogen, oblok.
Bogenwerfen, v obloku metati.
Bogenwurf, lokasti met.
Boxen, rogoviti.
Brechen, raznarazen.
Brett, deska, dilja.
Brustdeckung, kritje znotraj.
Brusthieb, notranji sek.
Brustwehr, persobran.
Bug, zgib.
Bügel, lok.
Burzelbaum, koezelec.
Burzelfall, prekuc.
Burzelwelle, prekucno kolo.

C.

Cavation, kritje kroglo.
Cediren, povoliti.
Cercle, kritje kroglo.
Coulé, plaz.
Coupé, prešvig.
Coupé stossen, s prešvigom pahnuti.

Národne stvari.

Slovinci.

Spisal dr. Vinko Fereri Klun.

(Dalje.)

Pogreb pri Belokranjcih je tudi jako slovesen. Če je bil pokojnik človek znamenit in ljubljén, spremljuje ga vsa vas in ženske plakajo mu pesme, v katerih hvalijo zasluge in kreposti njegove. Plakalščic se ne najemlje in se tudi ne vabijo, a one same se javljajo, da oddajo ta poslednji dolg, in sicer iz ljubavi in udanosti do ostale rodovine. Gotovih pesem nimajo; vsaka poje, kar in kakor se jej zdi. Za pogrebom sleduje pogrebni obed, kterege se vdeležijo vsi sorodniki in prijatelji doma. Bogatinci dadó še drug obed, po navadi v prihodnji jeseni. Na takem obedu mora biti devet jedil in za vsako tretjo jedjó se moli za ranjcega. Tem obedom pravijo „kormina“.

Svetle (dobre) strani v značaji Belokranjcev so: gostoljubnost, prijaznost, dovoljstvo z osodo in pokorščina duhovniškim in svetskim oblastim; temne (hude) strani pa: strašno preklinjanje, psovanje in zasramovanje, nevzdržnost in zavist (nevošljivost).

V obče se je to slovensko pleme ohranilo dosle v vsej svoji prvobitnosti, je polno samosoznanja in narodnega ponosa, in še ni prešinjeno po pogubnem uplivu našega iznježenega časa.

Res je, da praktično napravljanje našega veka in hitro razprostirajoča se omika so vže skoro povsod ali spremenili ali tudi čisto uničili prvotni „tipus“ samostojnega narodnega življenja Slovencev, pa vse eno izpod razvalin „zlate starine“ sém ter tje gledajo kakor rožice, ki ne izvenejo, kakor ostanki viših posebnosti, in govore nam: „Colligite, quae superaverunt fragmenta, ne pereant!“ (zbirajte ostale odlomke, da nam ne propadejo!) Čem daljše se dviga duh časa, tem bolj se brišejo sledi poprejšnjega narodnega življenja; al oni so dragi našemu srcu in sicer, kakor osnova in material prejšnjega nam razvitja, in kakor starinski, mili prijatelji. Ne romantična domišljija nas vleče k oblikam preteklega, ampak častenje samih sebe. Te oblike so

*) Glej 2 knjižici, ki ju je na svetlo dala Matica.

Da tak rov ni samo koristen, ampak če hočemo tudi lepega napraviti, da memogredočim vednost gozdarjeva naznanuje, ga naredimo tako: Črto, po kateri hočemo narediti rov, nasadimo s palicami, in v to črto zabijmo vsakih 10 korakov količek. Je to končano, merimo od vsakega količka 3 čevlje pravokotno in zabijmo v znamenje širokosti rova še en količek in napnimo na obeh straneh na količke konopec (žnoro) in z lopato obe stranski črti rova po sredi nekoliko navpik odrežimo. Je to dodelano, prerežimo v podobi □ čevlja šaro, ven vzemimo in 6 palcev od stene rova, položimo narobe tako, da kakor navpični jez izgleda. Do tukaj morajo razumni ljudje delati. Po potrebi naj se cele soseske s tem pečajo, vsakemu naj se gotovi del odmeri in ljudje podučé, da zemljo zadej za Jezno šaro mečejo, in da rov tako skopljejo, da je 2 čevlja globok in po izvzemku poševnosti spodaj poldrugi čevlj širok.

Tako delo je edino, s katerim se dá doseči to, da rovi, ki jih cele soseske delajo, so popolni in lepi. Oni so dosti dobri, da zadržujejo živino pod enim pastirjem, akoravno jih včasih tudi preskoči.

(Dalje prihodnjič.)

Kmetijske novice.

* Kmetijska in obrtniška razstava v Trstu. Kmetijska in obrtniška družba v Trstu ste sklenili, napraviti kmetijsko in obrtniško razstavo meseca septembra tega leta. — Dotični odbor vabi tedaj vse kmetovalce in obrtnike na Primorskem, da naznajo brž ko mogoče, ako se hočejo te razstave vdeležiti, in ktere stvari da menijo v razstavo poslati. Dotični načrt se bo v kratkem času objavil.

Spomlad se nam bliža.

Iz Viševka na Gorenskem 10. sušca.

Čeravno precej debela snežena odeja, ktera dela velike skrbi našemu kmetu, še vedno pokriva ravnine tukajšnje okolice, vendar so na kopnih sončnatih brežinah in homcih mnogoštevilno prerile iz ogretega krila prebujene zemlje prve jarne cvetice oznanovaje nam bližajočo se ljubomilo spomlad. Da ne ponavljam imen onih, ki so že o začetku letošnje zime nenadoma se prikazale in zdaj v čarobni krasoti mnogobrojno se razcvetajo, imenujem samo te, ki so vnovič se jim pridružile, in te so: jarne norice (*Leucojum vernum*); snežni zvončki (*Galanthus nivalis*); spomladne nunke (*Crocus vernus*); dišeče vijolice (*Viola odorata*); krasni jetrniki (*Anemone Hepatica*, vel *Hepatica triloba*); zelene slepice ali kurice (*Helleborus viridis*); oskolistna pljučnica (*Pulmonaria angustifolia*); leska (*Corylus Avellana*) tudi že praši ter se razcveta, in vrbe (*Salices*) že nastavljajo nježne mačice po šibkem protji. — Že nekaj dni šumljajo pridne bučelice (*apis mellifica*) po belih slepicah (*Helleborus niger*) in po škrlatasti vresi (*Erica carnea*) iskaje ter nabiraje si sladčice v medenih posodicah. Veselo se ziblje metuljček rumenček (*Colias Rhamni*) v mirnem zraku od cvetice do cvetice poljubovaje jih, posebno žolte ali pritlikaste brkončice ali trobentice (*Primula acaulis* v. *veris*). Brzonožni martinček ali arsejca (*Lacerta agilis*) se tudi hodi ogrevat na dobrodejne sončne žarke mirno pričakovaje muh in mušic, po katerih urno šavsne ter jih ugonobi. — Polžem je tudi že odveč zimskega spanja v zemskih temnicah in hudodelnikom enako tesno zaprtim biti v svoji lastni hiši. Po vlažnem dežji minule noči izbujeni so davi začeli plaziti se na beli dan s svojim težkim tovorom, s celim pohištvo. In ko zjutraj rano proti Visokim

korakam, kjer sem maševal, začujem žrjave (*Grus cinerea*) in kmalu zapazim v zračnih višinah jih veliko tropo, ki so v podobi klina rezali zrak od juga proti severu-izhodu prav hripovo grgraje. Vse to in mnogo drugega nam glasno oznanuje zaželeni konec letošnje hude zime, ki se že umika prijetni cvetoči spomladi.

Konečno še opomnim eryologe, to je, tiste, ki se pečajo z nabiranjem mahov, naj se podvizajo nekterih poiskat, ki le zdaj in tako rekoč pod snežno odejo plodé in katerih kasneje ni lahko dobiti s plodom; in ti so na priliko *Aneura*, *Madotheca*, *Radula*, *Plagiochila asplenoides*, *Chiloseyphus polyanthus*, *Racomitrium canescens*, *Thuidium*, *Climacium dendroides* in še mnogo drugih. Ako si kdo želi mahov, mu lahko jaz postrežem z njimi, prav okusno in lepo prepariranimi na finem papirji ter določno in natančno determiniranimi. Prodajam pa centurjo, to je 100 vrst (species), po 6 gld. Robič.

Podučne stvari.

Telovadno in boriteljsko imenoslovje.

Sestavil Ivan Z. Vesely, načelnik „Sokola“ ljubljanskega.

(Dalje.)

D.

Dauerlauf, trpotek.
Decken, kriti.
Deckung, kritje.
Desarmiren, razorožiti.
Diebsprung ganzer, skok čez s poprimkom.
Diebsprung halber, nased s poprimkom.
Doppel, dvojen, dvojnati, dvo.
Doppelfechten, borenje na sek in na bod.
Doppelgriff, dvoprijem.
Doppelhieb, dvosek.
Doppelkreisdeckung, dvojno okroglo kritje.
Doppelreck, dvodrog.
Doppelrotte, dvotrop.
Doppelschraube, dvovit.
Doppelsprung, dvoskok.
Doppelfinte, dvojna lest.
Doppelter Abstand, dvojin razstop.
Doppelwende, dvojna obrta.
Dorn, jeziček.
Double, dvokroglo kritje.
Drang, tisk, pritisk, naval.
Drängen, pritiskati.
Drehen, vrteti, obračati.
Drehgrätsche, kreča z obrto.
Drehhocke, grba z obrto.
Drehkehre, obrtni okret.
Drehung, obrat.
Drehsprung, skok z obrto.
Drehwende, vrtna obrta.
Drehwendeaufsitzen, nasesti z vrtno obrto.
Dreisprung, trojskok.
Durchhinken, skolekati.
Durchlaufen, protekati.
Durchschwung, prosuk.
Durchziehen, protegniti.
Durchzug, protek.

E.

Eben, raven.
Ebene, ravnina.
Einfache Deckung, kritje prosto.
Einer, prvi.
Einerreihe, vrstitev.
Einreihen, vrstiti.
Einseitig, enostranski.
Eintheilen, razdeliti.
Eintheilen in Reihen, razvrstiti.
Ellbogen, laketi.
Ellbogenheben, laketi vzdigniti.
Ellbogenwippen, kolebati na lakteh.
Ellengriff, prijem z mezincem navzgor.
Ellenlage, razlaga z mezincem navzgor.
Ellenhieb, sek spodnji.
Ellhieb, mah spodnji.
En garde! na obrambo!
Engagiren, križem sablje.
Entgegen, proti.
Entgehen, uiti, uteči.
Entschlüpfen, umakniti se.
Entwaffnen, razorožiti.
Erheben sich, vzdigniti se.
Erster, sprednji.

F.

Fahne, prapor.
Fangball, žoga.
Fallkamm, bod spodnji.
Fangen, uhvatiti, vjeti.
Faust, pest.
Fechtboden, borišče.
Fechten, boriti se.
Fechter, borivec.
Fechthandschuh, borivska rokavica.
Fechthut, borivski klobuk.
Fechtkunst, borstvo.

Fechtmeister, borivski učitelj.	Freiriesensprung, velikanov prosti skok.
Fechtsaal, borivska dvorana.	Freispringen, prosto skakati.
Fechtsprung, borivski skok.	Freisprung, prosti skok.
Fechtstange, borivski drog.	Freiübungen, proste vaje.
Felge, kolobar.	Freiübungsreigen, raj v prostih vajah.
Felgeabschwung, kolobar navzdol.	Frontmarsch, pohod v štritnih vrstah.
Felgeaufschwung, kolobar navzgor.	Froschsprung, čezkolemblej.
Felgeaufzug, vzteza, vzdiga.	Fühlen, čutiti.
Felgeüberschwung, preobrta spreadaj.	Fuss, noga.
Fersenhang, vesa na petah.	Fussbewegen, noge krčiti.
Finte, lest.	Fussdrehen, noge obračati.
Flanke, stran.	Füsseln, z nogami mahljati.
Flankeabsitzen, odsestipo strani	Fusshang, vesa na nogi.
Flankenschwung, stranski koleblej.	Fusskreisen, z noge krožiti.
Flankensprung, stranski skok.	Fussristen, nart.
Flankenreihe, stranska vrsta.	Fusstrecken, noge stezati.
Fliegesprung, skok v letu.	Fusswippen, kolebati z nogami.
Fliegewippen, kolebati v letu.	Fusswurzel, zanartje.
Fortbewegung, pomikanje.	(Dal. prih.)

Starinske in povestniške stvari.

Pitanja

društva za jugoslav. povjestnicu i starine

na sve prijatelje starinah i povjestnice naroda hrvatskoga, slovenskoga, srbskoga i bugarskoga.

(Dalje.)

11. Ima li u vas starih gradinah ili sačuvanih gradovah, samostanah, umjetno sagrađenih crkvah ili družih znamenitih zgradah? Što se zna i pripovjeda o njih.

12. Ima li u vaših crkvah, gradovih ili gdje drugdje znamenitih starinah budi kakove vrsti, kao posudje, odeće, kipovi, slike, ikone, slikarije (živopisi) na liepu (zidu), krstovi, štapovi, svietionice, kadionice, čaše, krstionice, propovjedaonice, umno rezane klupi, ormari itd.? Ili zar ima slika domaćih mijestah, predjelah, gradovah, samostanah, crkvah itd.? Ima li risanih ili iz kamena izdjelanih slika, likovah, obrazah, kipovah, što prikazuju slavne ljude našega naroda? Ima li naslikanih narodnih nošnjah ili prizorah iz domaćih dogodjajah?

13. Koje godine zidana je vaša glavna ili područna crkva? Od kojega graditelja (najmara, zidara)? U kojem slogu (štilu)? Da li ima vrata i prozore uzke ili širje na oblo (na bizantinsko, istočno i romansko), ili šiljaste (na gotičko) ili četverokutne (po novom)? Da li je svod (čemer, volta) ravan s daskama, ili na krst (s rebri), na mreže ili na oblo? Ima li malen ili veliki zvonik? Da li taj stoji iz preda ili iz traga? da li je okrugao, osmokutan ili četverokutan? Ima li kubu ili više kubeta? Ima li crkva triem ili su izkićena vratišta na čelu (pročelju)? koliko ima brodovah (ladjah)? Da li svod počiva na stupovih ili pilovih? Ima li izvana ili iz nutra kakovih spomenikah? Nalazi li se u blizini kakava starinska kapela sagrađena iz drva? u kojem slogu? da li oblom, šiljastom ili četverokutnom.

14. Ima li u vašoj okolini tkogod starih rukopisah urešenih sa slikama? ili knjigah izkićenih sa bakromjedo ili drvorezi?

15. Ima li u vas kakovih arkivah ili pismenih poimanjih zbirkah, ili pojedinih starih poveljah (diplomah), rukopisah, znamenitih knjigah? Kada i od koga pisani su rukopisi? Kada i od koga izdane i pečatene su

knjige? Mogu li se rukopisi dobiti na prepis, ili hoće li vlastnik prodati takove stvari?

16. Da li ima kod vas u narodu ustmenih uspomena iz bajoslovnih (mitologičkih) vremena? Što pripovijeda ili pjeva narod o Bjelbogu (Bjelunu, Belinu), Perunu (Perinu), Triglavu, Svetovitu (svetom Vidu), Svarogu, Ladu i Ladi, Turu i Turici, Lelju i Leljivi, Živi i Živani, Mori (Muri) i Morani, Jaseni, Ješi i Ježibabi, o Zlatoj i Jagodi babi, o črnem bogu i Črtu (čartu), o Biesu i Heli, Maliku (Maliću), o Fuleti, Škrapcu, Škratelu, Hudiću, Kurentu. O Rodjenicah (Rojenicah), Sudicah (Sudenicah), Letnicah i Polednicah. O sreći i usudu (vusudu, udesu) o kugi (ćumi) i smrti. O avetu, utvari i sablasti. O Vilah, Divih, Stuaćih (Sduhaćih), Orijaših, Patuljcih (pedanj-čovjek i lakat-brada), Palčeku, o srebrnom caru, o Dodi (Dundi), Didu i Dodoli, o vodenom (morskom) mužu i vodenih ženah, morskih djevojakah (pucah), dunavkah, povodkinjah, ajdovskih deklicah. O mraku, vukodlaku (vampiru, upirini), vidini, tencu, repaču, vučjem i divjem pastiru, o vilenjacih, čaratanih, madjionikah, vjedogonjah, krstnicah, vidovinah, višćacih, vračarih. O vješticach, bahornicah, coprnicah, viškah i vračaricah? itd. itd.

17. Ima li u vas koje osobito mjesto, brdo, polje, guvno, špilja, rudarska jama, jezero, voda, križopuće (razkršće), zakleti grad itd., o kom pripovijeda narod, da se tamo sastaju vile, vještice, zli dusi, sablasti, nemani, zmajevi (aždaje, pozoji) itd.? Ima li vodah, gorah i drvetah, koje drži narod za svete?

(Konec prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Najsrećnejša občina v Austriji* je občina Homotovska na Pemske. Homotov je majhno mestice z blizo 4000 prebivalci v Zadeškem okraji na Pemske; iz svojih gozdov in še družega premoženja dobiva vsako leto čez 80.000 gold. dohodkov. S tem denarjem si oskrbuje vse občinske stroške, vzdržuje si gimnazijo, realko in ljudsko šolo, vrh tega pa plačuje zemljiški davek in davek hišni, kateri spada na meščane Homotovske.

* Na podlagi postave o varstvu polj zoper škodo, ki jo delajo gosenice in kebrji (hrošči) ali drugi mrčesi, je c. k. moravska deželna vlada za leto 1871. določila premije za vagán (2 mernika) keberskih črvov, ki se prinesó županiji, na 8 gold., za vagán kebrov pa 1 gold. 50 kr. — Tako se bere v „Vaterl.“ Kako pa vlada do tega pride, tarifo določevati, nam ni jasno.

Lepoznanski del.

Propást srca.

Svobodno po hrvaščini posnel Josip Levičnik.

(Dalje.)

V polku, ki se je zval grof —ski polk in je bil v Z— v garnizonu, služil je mlad lajtenant. Oglejmo si ga malo bolj natančno. Bil je rumenkastih las, šibek, dobrovoljen, na kratko rečeno, odličen mladeneč. Gospodičine so se tako rekoč pulile za njegovo prijaznost, ker je bil res — da po gorensko rečemo — „fant kot cvet“. Bil je poleg tega tudi natančen v spolnjevanji svojih dolžnosti in ljubljene v vsega častništva, pripravljen z vsakim deliti vse svoje, da celó srce, ako bi

Podučne stvari.

Telovadno in boriteljsko imenoslovje.

Sestavil Ivan Z. Vesely, načelnik „Sokola“ ljubljanskega.

(Dalje.)

G.

Gabelgriff, medprijem.	Gleichhandig, obe roki ob enem.
Galopplauf, dir.	Gleichschultrig, obe rame ob enem.
Galopplausen, dirjati.	
Galoppsprung, skok v diru.	Gleichseitig, enakostranski.
Gang, hoja (pri borjenji: tečaj).	Gleitbahn, drsa.
Gangcontrafechten, tečaj prosti.	Gleiten, drsati.
Ganz, cel.	Glied, člen.
Ganze Wendung, cel obrat.	Glocke, zvonec.
Gebrauch, običaj.	Goldfinger, prstenjak.
Gefäss, ročaj.	Graben, prekop.
Gefässknopf, jabelko.	Grätschabschwung, odkolebljej v kreči.
Gefechtsebene, ravnina borjenja.	Grätschabsprung, krečni odskok.
Gefechtslinie, pologa borjenja.	Grätsche, kreča.
Gegen, proti.	Grätschen, krečiti.
Gegenhieb, protisek.	Grätschschwebe, krečni pomol.
Gegenzug, protihoja.	Grätschsitz, krečna seja.
Gehen, iti, hoditi.	Grätschsprung, krečni skok.
Genick, zatilnik.	Grätschwippen, kolebati v kreči.
Genickhang, pobesa na zatilniku.	Griff, prijem (pri borbi prijemlje).
Genickstehen, stoja na zatilniku.	Griff, držalo.
Ger, kopje.	Griffwechsel, menjava prijema.
Gerade Finte, ravna lest.	Grundstand, navadna stoja.
Geräthübungen, vaje na orodji.	Grundstellung, navadni nastop.
Gesicht, lice.	Gruppe, skupina.
Gewöhnlicher Gang, navadna hoja.	Gruss, pozdrav.
Gleicharmig, obe rami ob enem.	Grüssen, pozdraviti.
Gleichbeinig, obe nogi ob enem.	Gurt, pas.

(Dal. prih.)

Ozir po domovini.

Stare Fužine v Bohinji.

Zabavno berilo.

Kje vendar so te Stare fužine? utegne popraševati kak šolskoučen Ljubljčan. Bohinec mu odgovori: Na sredi zemlje, ako greš za solncem proti zahodu čez Tomin dalje in dalje, prideš, če imaš urne noge, v 4 letih čez Radoljico, Lesce in štenge do nekega jezera blizu Triglava, in da se prepričaš, ali je Triglav res sredi zemlje, skusi hoditi na vse kraje svetá in zmeril bodeš, da so Stare fužine na vse kraje okoli zemlje enako oddaljene, pot je tje in nazaj gredé ravno enoliko korakov dolg. — Drugi popraša morebiti: od kod so te visoke goré: Bohinec mu pové to-le pravlico: sedmi dan stvarjenja svetá je Bog ogledoval zemljo; nekoliko kamenja je Božjemu mojstru ostalo, nabaše ga v žakelj, pa ga naloží na svoje močne rame. Gospod hodi po zemlji in stavi meje med narodi; žakelj se pretrga in Triglav se zasadi globoko v zemljo, tako, da ga ni mogoče izrjavati, in ta visoka gora je zdaj tukaj. — Blizu Starih fužin je Bohinsko jezero. Po njem se v čolnu peljaje k „Savici“, praša bistroumna gospodičina: čujte, ribič, to jezero je eno uro dolgo, pol ure široko, 200 oralov, le štiri manj, mu je površne planote, in tam-le pod skalo je do dna 80 sežnjev globočine: koliko škafov vode je vendar v tem jezeru? Bohinec odloží veslo, nabaše si pipico, ukreše gobo, prižge tobak in puhne kake trikrat dim, — obriše si

usta in jo počasi zarobi tako-le: „en škaf, ko bi bil ta dovelj velik“.

Zdaj pa veste za kraj, kje da so Stare Fužine in Bohinca poznate po kratkem pa bistroumnem odgovoru. Po podobi je pa Bohinec lepo ravno zraščén, visoke postave, obraza možatega, zakrivljen nos ima in bistre oči; nošo ima navadno kranjsko in za klobukom peró.

Kako se Bohinec preživi? — Živina mu daje pi-jačo in obleko, iz rude pa dela denar, za ktere- ga ku- puje vsakdanji kruh. Posebno lepi denar pa Stare fu- žine dobivajo za tukaj kopani Bohinar, ki so ga Nemci krstili „Wocheinit“, to je, žveplenokislo apno, iz ktere- ga krojijo Aluminium, ktere- ga 1 funt veljá 80 gold. Po Bohinu na več krajih sledijo to žlahno ka- menje, ktero kopati imajo pa pravico le „bratje Loe- wig“ iz Vratislava (Breslava), in to do l. 1885. Srenja dobiva za vsak cent odpeljanega kamenja 3 krajc., več rudokopov služi lepe groše in vozači do Lesce imajo dobro plačilo. In tako je Božja miza tudi pod Trigla- vom dobrotljivo za goste pripravljena in resnica so Vodnikove besede:

Glej, stvárnico vse ti ponúdi,
Iz rok ji prejémat' ne mudi!

Slovenske uganjke

in njihov pomen za slovensko mitologijo.

Spisal Davorin Trstenjak.

I.

Šilo bodilo, po sveti hodilo,
Ni pilo ne jelo, pa vendar živeló.
Kaj je to?

Slovaci in Slovenci kraj Mure imajo zagonetko: „Šilo bodilo, po sveti hodilo, ni pilo ne jelo, pa ven- dar živeló“ — kaj je to?

Vprašani odgovorí: solnce; ako pa ne vé, se mu pové, da je solnce.

Bodeče solnčne žare so poganski narodi pri- merjali šilu in bodilu. Bodilo se rabi tudi v po- menu „Stachel“, v Slavoniji pa bodva znači trisu- lico, Dreizack, tridens. Iz te paralele solnčnih žarov z bodili se razjasnuje, zakaj je bil pri Persinih bogu solnca Mitri jež posvečen.*) Stari Polaci so zarad tega solnce naravnost imenovali Boda. Poljski nabi- rovalec narodnih pesmi in povesti Žegota Pavli javlja, da po stari kroniki (Aq. Pol. B a St. Sczyg. Kr. 1663. str. 120), ktera govori o založenji kloštra Lysiagóra, je na tej gori najprvo stal poganski tempelj, ki je bil posvečen Ladi, Bodi in Leli (poświęcona trzem bał- vanom zwanim: Lada, Boda, Leli.¹⁾

Da so božanstvo Boda starodavni Slovani zelo častili, pričujejo imena po tem božanstvu sprijeta. Tako v fari male Nedelje na Štajarskem imamo vas: Bodi- slavci. Imé Bodislav je nosil nek staromoravski plemič. Zraven teh nahodimo imena: Bod, Boda, Bode, Bodej, Bodeš, Bodeta, Bodina, Bodin, Bodevoj, Bodula v starobolgarskih, poljskih in hr- vatskih listinah.²⁾

*) Da je tudi Slovanom jež služil za simbol solnca, pričuje uganjka:

Jaz sem jež,
Vsega sveta knez (primeri solnce: car, knez, vladika, beli Ban).

Imam za pocelico (kučmo, Kopfbedeckung)
Ostro bodalico.

Znana je na Hrvatskem in Štajarskem kraj ogerske meje. Zato solnčna božanstva med retranskimi spomeniki imajo bodaste ši- šake na glavi.

¹⁾ Žeg. Pauli Pies. lud. poljsk. str. 17. ²⁾ Moroškin, Imeno- slov, sub nominibus.

ogne in s tem škodo dela gozdu, ki je zmirom večja, kakor bi bili stroški, če bi se pot popravila.

Gozdar mora na to gledati, da pri močno izvoženih potih, kjer je potreba, na obeh straneh 3 čevlje široke in 2 čevlja globoke jame skoplje, da je pot bolj suha in ognitev nemogoča.

Dalje morajo tista drevesa, ki blizo potov stojé, visoko okleščena biti, da more zrak do potov priti in da se tem bolj suše. Korenine, štori in kamenje se morajo previdno skopati in odstraniti, ker se drugače luknje na potu naredé.

Gozdar mora vse mlake s kamenjem in peskom zasuti; ako tega primanjkuje, naj jih pa zadela z drevesnimi odpadki, ki naj jih blizo skup deva. Sploh mora pota tako narediti, da se more po njih voziti, in bi vsaki, ako ne bi peljal po potu, se po pravici kaznovati smel.

Vsa nepotrebna pota naj se v začetku in koncéh z globocimi rovi zapró; smejo se pa tudi nasaditi po okoliščinah, in vsak, ki po stranski poti pelje ali jaha, se kaznuje. (Dal. prih.)

Národne stvari.

Klic na tabor v Kastvi.

Hrvatski in slovenski mili bratje!

Namenili smo v Kastvi dne 21. maja t. l. napraviti „tabor“, zato Vam vsem polagamó na srce, da s svojo nazočnostjo povišate sijajnost tega dne.

Bratje hrvatski, posebno Vi, dragi Istrani in prebivalci nekdanj daleč sloveče Liburnije! čitali in čuli ste o taborih, kakor jih je sedanja leta na dan poklicala bratinska nam Slovenija. — Naš tabor pa naj bode prvi na hrvatskem zemljišču, in to prav v pokrajini isterski, kjer si podajata Hrvat in Slovenec bratovsko roko. Naš tabor naj budí med Hrvati in Slovenci zavest, da so sinovi jedne iste matere drage, jedne iste širje domovine!

V srcu te širje domovine ti ležiš, o Liburnija! s svojim radnim prebivalstvom; na tvoje obale šumeče vdarja morje jadransko, pripovedajoče ti o slavi tvojih pradedov, ki so bili gospodarji morju, koje bi ti sedaj radi s silo odvzeli. Tvoje ime in tvoja moč, o narod! vozila se je nekdanj v tvojih brodovih po tvojem jadranskem morju!

„Vže močen na morju

Liburnjan je bil,

Ko Rimljan se barke

Je tesat' učil“.

To od nekdanj tvoje morje, o narod! živeči na primorskih obalih in po vseh zemljah na našem jugu, kjer zvoní jezik slavjanski! To tvoje morje mora zopet s tvojimi brodovi napolniti se, da na novo oživi tvoja trgovina in blagostanje tvoje.

Da, o narod! Od slovenske strani gleda na-te „Snežnik“; v pokrajini isterski diže se ti gora „Učka“; na strani hrvatski pa beli se zreči na tebe stari „Velebit“.

Te gore videle so slavo praotcev tvojih; čule so zvoneči glas jezika njim krasnega, in čuvale gorostarne stražarice — njihovo narodnost in prava.

Naj tedaj tudi sedaj pridejo bratje nam Slovenci od jedne, a od druge strani Hrvatski nam pobratimi, da se zaružimo, složimo in da si roko in srce podamo za večno, sveto vez.

Tudi Snežnik, gora Učka in Velebit radostno bodo zopet gledali na svoje sinove hrvatske in slovenske, ki se, kakor nekdanj dedovi njim, zbirajo na „taboru u

Kastavščini“, braneči tu, v srcu slavjanskoga juga, svojo narodnost in svoja prava, pleteči nove vezi sloge in ljubavi med Hrvati in Slovenci.

Tako bode se faktično počel izvrševati ljubljanski program, sestavljen od najodličnejših domorodcev hrvatskih in slovenskih meseca decembra 1870. l.

Šumi o morje! Zaslišaj in precvetaj na novo o Liburnija! ker v tvoji sredi zidamo si poslopje prihodnje nam sreče! Živeli Hrvati! Živeli Slovenci! Živela isterska pokrajina!

Središnji odbor taborja:

France Steidle, predsednik; Anton Rubeša, France Maroti, Ernest Jelušić, France Kraljič, France Sever, Jakob Velikonja.

Podučne stvari.

Telovadno in boriteljsko imenoslovje.

Sestavil Ivan Z. Vesely, načelnik „Sokola“ ljubljanskega.

(Dalje.)

H.

Häkelhang, sključena vesa.	Hinaufgehen, iti gori.
Halbe Deckung, polno kritje.	Hinauflaufen, teči gori.
Halbkreis, polkrog.	Hineinlaufen, teči v —
Halbkreisdeckung, polno kroglo	Hineinspringen, vskočiti.
Hals, vrat. kritje.	Hinken, šantati, šepati.
Halte, zdržatev.	Hinkgang, šantanje.
Hand roka.	Hinkhüpfen, šantaje poskakovati.
Handbeugen, roko ugibati.	Hinkkampf, boriti se šepaje.
Handbewegung, gibanje z roko.	Hinkschieben, šantaje porivati.
Handdrehen, roko obračati.	Hinksprung, šepav skok.
Handgehen, ročna hoja.	Hinkstand, šepana stoja.
Handhabe, ročaj.	Hinterpause, zadnji roč.
Handhang, ročna vesa.	Hintersprung, skok od zadej.
Handlage, ročna pologa.	Hochreichen, segati.
Handkreisen, roko krožiti.	Hochristhieb, notranji poprečni sek.
Handschieben, roko porivati.	Hochspringen, skakati kviško.
Handschuh, rokavica.	Hochsprung, skok na kviško.
Handstehen, stoja na rokah.	Hochtiefsprung, skok na visoko — globoko.
Handstrecken, roko stezati.	Hochweitsprung, skok na visoko — daleč.
Handwaffe, ročno orožje.	Hochwippen, kolebati na visoko.
Handwurzel, zapestje.	Hockabschwung, odkolebljej v počepu.
Handziehen, roko vleči.	Hocke, počep.
Handzug, poteg z roko.	Hocken, počeniti.
Hang, vesa.	Hockriesensprung, skok velikani v počepu.
Hangbein, viseča noga.	Hockwende, obrta v počepu.
Hangeln, veskati.	Hockwippen, kolebati v počepu.
Hängen, viseti.	Holm, držaj.
Hangstützschwingen, kolebati v vesni opori.	Hüftdeckung, spodnje oprečno kritje.
Hangübung, vaje v vesi.	Hüfthieb, spodnji oprečni sek.
Hangwage, vesna razovka.	Hüpfen, poskakovati.
Hangwechsel, menjava vese.	Hüpfsteigen, poskakovaje lesti.
Hanteln, naročniki.	
Hauen, sekati.	
Hauptthieb, glavni sek.	
Herablassen sich, spuščati se.	
Hieb, mah, sek.	
Hiebsfechten, borjenje na sek.	
Innen, notranji, znotraj.	Innenkreis, notranji krog.
Innendeckung, notranje kritje.	Innereblösse, notranje odkritje.
Innenkamm, notranji bod.	Invasion, vpad.

(Dalje prihodnjič.)

I.

livkaste globine, veliko izmed njih se jih združuje s podzemeljskimi votlinami. Ako dežuje, se dež po teh odprtinah izgubi, in za seboj v globočino vzame prst, ktera se nahaja še po površji.

V teh globinah se nabira voda, ktera združena s studenci in potoki večidel podzemeljsko odteče, kakor, na primer, Pivka.

Kras je toraj veči del suh, tudi po stanovitnem deževanju.

Ta lastnost kraških tál nam pa razjasnuje še drugo prikazen. V marsikteri onih livkastih globin, ktere nimajo odprtin ali razpoklin, se nabira z viših delov oplaknjena prst, ktera daje ne samo gozdnim rastlinam rodovitni stan, ampak tudi sadnemu drevju in žitu. To so oaze ali zelenice Krasa. Taka rodovitna mesta obdaja Krašovec s kameneno ograjo, ktera se zovejo potem „ograde“. Po taci krajih se najde deloma tudi izvrsten gozdni zárod, in tak zárod je živa priča lepše minulosti našega Krasa, — živ opomin je Bogá, kateri nam pravi: Varujte gozda! Gozd je od nekdanj prijatelj človeški, gozd je varh rodovitnosti zemlje.

(Dalje prihodnjič.)

Podučne stvari.

Kako primerno pripravljati gluhoneme za sprejem v kako gluhonemnico.

Spisal Ivan Nep. Boštjančič.

Čeravno se dandanašnji poduk in odgoja gluhonemov, to je onih nesrečnih ljudi, ki so gluhi in pa mutasti, materijalno iz javnih zalogov podpirata, te žrtve vendar ne morejo zadostovati niti gledé števila javnih odgojilnic niti gledé vspeha pri podučevanju. Število gluhonemov je žalibog veliko; njihove pomanjkljivosti tirjajo poseben poduk, kterege v svojem rojstnem kraju navadno ne morejo imeti; njihovci so pa redkokrat v stanu plačevati stroške, ki jih vzrokuje večletna odgoja na tujem kraju. Te okoliščine so vzrok, da ne zdajo tudi veliki pripomočki in da en del teh nesrečnežev še zmeraj ne more dobiti prostora v njim namenjenih zavodih.

Obžalovanja vredno je, če zanemarja polnočutni otrok šolski poduk — a brezi dvombe je stokrat žalostniše, če gluhomutec neodrejen ostane. Dovolj bode nam premisliti, da neodgojen gluhomutec ne pride do spoznanja najvažnejših verskih resnic, ki jih polnočutni otrok lahko dobiva že v rednem družinskem življenji, pri kristijanskem nauku, pridigi itd. in jih je tudi velik del človeštva v starem in novem času v istini dobival in jih še vedno dobiva. Zavod gluhonemov pa nima samo te naloge, on mora nadomestovati ljudsko šolo popolnoma, in v tem obstoji važnost njegova. Ako pa je gluhonemnica zrejšim svojim stvar tako potrebna, njihov blagoslov za čas in večnost: kako niso obžalovanja vredni oni, ki se pri enacih pravicah na sočutje in pomoč vendar morejo zavrniti, — ker v odgojilnici za-nje prostora ni!

Ker je za podučevanje gluhonemov čas navadno prekratko odmerjen, sklenil sem podati načrt, po katerem naj bi se gluhomutci pripravljali že v ljudski šoli za sprejem v kako odgojilnico. Pred vsem pa hočem govoriti o gluhonemosti, njenih vzrokih in nasledkih in nekaj o naravni omiki.

Prvo poglavje.

O gluhonemosti, njenih vzrokih in nasledkih.

1. O gluhosti in njenih vzrokih.

§. 1. Gluhoném ne sliši in ne govori. Gluh je on, ki prav nič ne sliši, ali pa tako malo, da ne more sli-

šati glasno govorečega soseda. Gluhost je kakošenkrate prirojena, večkrat ogluší pa človek po rojstvu svojem, in sicer že v prvih letih življenja. Pri prirojenej gluhosti je opombe vredna resnica, da so nektare družine, ki štejejo po dva, tri in tudi več že pri rojstvu gluhih otrok — kakošenkrate samo stariše ali samo mlajše otroke, tu vse dečke, tam vse deklice; v kaci družinah štejemo celó več rodov z otroci, ki so že pri rojstvu gluhi, težkoslišči, in tako se zdi, da gluhost prehaja od očeta na sina. Razjasnilo te tako čudne, kakor žalostne prikazni, nam so zdravniki še na dolgu.

Po rojstvu ogluší človek zaradi kacega mehaničnega vdarka ali zaradi bolezni. Močen pretres s sunom ali padom, nesrečen vdarek na glavo, posebno v letih prvega razvoja, nas znajo oglušiti. Ker so pa bitni, notranji deli slišal skriti v prostorih tako zvane skalnate kosti, so take nesreče, hvala Bogu! jako redke. Strašneje nasledke imajo v tem obziru premnoge otročje bolezni, na pr. osepnice, škardatna vročica, koze, zvi-javice, vnetje možganov in posebno tudi železni otoki (škrofelni); zaradi ene ali druge omenjenih bolezni je veči del gluhonemov oglušelo.

§. 2. Zdaj si tudi lahko razlagamo, zakaj je tako ogromno število gluhonemov — rekel bi skoro vsi — ubozih starišev. Snažnost života in obleke, v vsacem obziru primerna hrana ovirajo one bolezni in jih polajšujejo, ako so se prikazale, ko je nesnažnost in slaba življava pospešujete in vekšate. Dalje so nektare omenjenih bolezni le zato nevarne, ker se prerade vmaknejo na notranje dele in potem žalibog dovoljkrat nevarne postanejo slišalom; ta nevarnost se povsod pokaže, kjer se bolnikom preslabo streže. Druge, kakor koze, zvi-javice, vnetje možganov se dadó po hitri zdravnikovi pomoči že v začetku zatreti, ali če ne več, se njihovi škodljivosti vsaj moč odvzame. Žlezni otoki poslednjič so, ne gledé na prirojeno pokvarjenost sokov, navadni nasledek nezadostljivega prehranjevanja, na pr. čezmerno, skoro edino vživanje krompirja. Pretehtajoče vse to in ob enem resničen, deloma neogiblji-v stan revniših družin, nas ne more osupniti, da nahajamo gluhost v krogih nižega ljudstva v takem številu.

(Dalje prihodnjič.)

Telovadno in boriteljsko imenoslovje.

Sestavil Ivan Z. Vesely, načelnik „Sokola“ ljubljanskega.

(Dalje.)

K.

Kammgriff, prijem z dlanjo.	Kehre in den Stand auf dem
Kammhieb, sek notranji.	Pferde, okret v stojo na
Kammlage, polaga dlani.	konji.
Kampf, boj.	Kehrschwung, okretno vihtenje.
Kampfbewegung, gibanje pri	Kehrseite, rob.
boji.	Kehrwende, okret zadej.
Kämpfen, bojevati se.	Kehrwendeaufsitzen, okret z
Kämpfer, bojevalec.	obrto zadej.
Kampfstellung, vstop pri borbi.	Kernwurf, ravni met.
Katzen-dreh-sprung, mačji skok	Kibitzgang, pribja hoja.
z obratom.	Kibitzlauf, pribji tek.
Katzenriesensprung, mačji ve-	Klappen, klopotati.
leskok.	Kletterbaum, plezalno drevo.
Katzensprung, mačji skok.	Klettergerüst, plezála.
Kegeldrehung, koželjasti obrat.	Klettermast, jadrana za ple-
Kehre, okret.	zanje.
Kehrsitzen, okretni odsed.	Klettern, plezati.
Kehraufsitz, okretni opičji	Kletterschluss, plezalni sklep.
skok.	Kletterstange, plezalice.
Kehraufsitz, okretni nased.	Klettertau, plezalna verv.
Kehre mit Drehung, okret z	Klimmen, popenjati se.
obratom.	Klinge, rez.

Klingenrücken, hrbet.	Kommandiren, veleti.
Klingenschärfe, ostrina.	Kommandowort, povelje.
Klingenschneide, rezilo.	Kopf, glava.
Knirken, sključati se.	Kopfbewegung, gibanje z glavo.
Knirkmühle, sključeni obgon.	Kopfdeckung, kritje zgoraj.
Knirkschwingen, sključeno kolebati.	Kopfdrehen, obračati glavo.
Knickstütz, sključena opora.	Kopfhieb, sek zgorej.
Knickwippen, kolebati v sključeni opori.	Kopfkreisen, krožiti glavo.
Knie, koleno.	Körper, telo.
Kniebeugen, koleno upogibati.	Kreis, kolo.
Kniebeugung, upogib kolena.	Kreisbogen, okrogli oblok.
Knieen, klečati, poklekniti.	Kreiseln, vrteti se.
Kniefall, poklekcljej.	Kreisdeckung, kroglo kritje.
Kniehang, kolenja vesa.	Kreisdoppelfinte, dvojna krogla lest.
Kniefanschwingung, vzlet s kolenom.	Kreishieb, krogli sek.
Knieheben, dvigniti koleno.	Kreislauf, kolotek.
Kniekreisen, koleno krožiti.	Kreiswechsel, menjava krogov.
Kniescheibe, šipica.	Kreuz, križ.
Knieschnellen, izprožiti s kolenom.	Kreuz am Pferde, hrbet na konji.
Kniesprung, kolenji skok.	Kreuzabschwung, križni odkolebljej.
Kniestrecken, koleno stegniti.	Kreuzaufschwung, križni vzlet.
Kniewechsel, menjava kolena.	Kreuzbiege, križni ugib.
Kniewechseln, koleno menjati.	Kreuzen, križati.
Kniewelle, obgon na kolenu.	Kreuzschrittstellung, križna stoja.
Kniewippgang, hoja v kolenjem kolebanji.	Kreuzüberschwung, kolebaje prevrniti se.
Knopf, butek.	Kugel, obla.
Knoten, vozcl.	Kurze Deckung, kratko kritje.
Kolonnc, kolona.	Kurzer Hieb, kratki sek.
Kolonnenmarsch, pohod v kolonah.	Kurze Kreisdeckung, kratko kroglo kritje.
Kolonnenstellung, vstop v kolone.	Kurzwippen, kolebati nizko. (Dal. prih.)

Ozir po svetu.

Iz Ruskega.

Iz Petrograda 1/12. aprila. —η—

„Naród guljajet, a vi vse ešcé dóma?“ — me je nagovorila na vélikonočni pondcljek devočka, prišedša sobo pospraviti. „Što eto do menjá, guljajet li narod, ili ne guljajet?“ — jej suhoparno odgovorim, kakor človek, ki se za nič na svetu ne zmeni, razun za knji-gure. „Segodnja stóit truda, pokinutj knjižki i posmotretj na plóčadj“. — Što mnje smotretj na ploščadi? šubu, kosmatuju borodu ja vižu i doma v zrkale“. — O, ne uželi! tam i nežnija ščečkí“ — se je poredno nasmejala. Naj se pa zgodí po tvoji volji, vsaj ne bom tvoji metli na poti, si mislim, pokidam knjižki na polico ter se odpravim iz svojega ostrovskega samotarstva čez Njevó — Prekrasno — v soboto večer, ko sem šel gledat, kako je za „Voskresenije Hristóvo“ razsvetljen „gorod i kupol Isakijevskago Sobora“, i kako pravoslavni je „hristosujutse“ (poljubujejo se pri vstajenji Kristusa) — moleli so v zrak goli jambori, v Njevski pristanji (luki) zamrznjenih, parobrodov i ladij, i peš sem šel čez Njevo, kakor po suhem — a v pondcljek, kaka sprememba! — sinja Njeva se je probudila v svoji „granitni postelji“, razdrobila je svojo petmesečno, mrzlo odejo, i mogočno vali orjaške plošče ledú v finski zaliv, z jamborov ladij vihrajo trojebavni „flagi“, i meni — bilo je treba iti na most. Po admiralitetskih buljvarih i vsej dolgi i široki ploščadi je mrgolelo brezštevilnega ljudstva. Na trgu je improvizirani, tako rekoč, celo mesto balaganov (pestrih lese-

nih hiš): dve prostorni gledišči s sedeži od 10 kopejk do 5 rubljev, plesišča, lavki, zverinjaki, cele vrste meled (ringeljspielev), konjičkov, gugalnic, visečih čolnov, ki se zibljej po zraku, kakor „no volnistomu morju“. Tu kažejo velikane, tam pritlikovce i druga čudovišča prirode; tu igrajo gimnastiki kavkasko vojsko, tam uganja na balkonu predivobradi „nájac“ svoje burke, se meče z medvedom, dokazuje iz stare knji-gure, da so smešljivi satiri, ki kinčajo pestri balagan, njegovi dedje; godba tu i tam, streljanje, petje — „Narod udovljjetvorajet sebé“ i se smeja — nehote (vsaj ni bilo mogoče drugače) sem se posmejal ž njim za 20 kopejk. Odpravim se dalje med lavkami i balaganimi, iznad katerih vihra celi gozd raznocvetnih zastav; posestniki balaganov niso bili ravno izbirčni v tem. Malafejev drugače — iznad njegovega gledišča vihrajo le slavjanske trojecvetne zastave, i lampice, s kterimi on razsvetljuje po noči zunanje stene svojega balagana, so ubrane le v slavjanskih „cvetah“ v razne podobe. Malafejevo gledišče bilo bi vredno tudi znotraj ogledati, si mislim, ter se oziram, kod bi priril do tega ali družega vhoda — pa hohot i vrisk zašumi izmed „tolpeščese“ množice: miza, naložena z vrelini samovari se je prevernula i zalila s čajem korbo pi-rožkov i škaf morožnago (ledetine) — mladi fantina se joka, da bi granitno Njevsko steno ganil. Neki „barin“ si sname medvedjo šapko z glave, vrže va-njo „rub“ ter pobira kopejke med brohotečo množico. V malo trenutkih se obrne k fantu: „Vo skolkjo ceniš tvoj tovar?“ — „V dva rublja“ — „Vot, dva rublja! no što sdelatj s dvacatju cetirmja kopejkami?“ — „Ja posmotrju bitvu Ruskih s Kabardincami“ (kavkaski narod). — Gospod mu dá še ostalih 24 kopejk, fantina se sladko nasmehe, zavpije: „Blagodarju vas! spasibo!“ ter teče v balagan, kjer so se ravno streljali, da je po vsej ploščadi gremelo.

Na to sva se srečala s prijateljem ter odpravila na Njevski prospekt. Široka ulica je bila v svojem ustji na trg pravi Babilon. Konsko-železnični i podobni „diližansi“ imajo te dni tukaj svoj kolodvor, ali če hočete, svoj koloobrat, ker jim je pot čez admiralitetsko ploščad zaprečena, dokler „narod guljajet“. Med neštevilnimi „ekipažami“ i „tolpeščimse“ narodom pri-ri-jeva na prospekt i se trdiva dalje skoraj s takim vspehom, kakor čolnič proti valovom dereče reke. Po sredi prospekta drdrajo vsakih 5 minut trije z narodom do vrha napolnjeni „konnodorožnije vagoni“; na desno njih se podé gori, na levo doli po prospektu tiseči i tiseči ekipažev *) (ekvipaž) vseh zvanjij, od igrači podobnega lehkega izvoščeka, ki letí po ulicah, kakor na krilih, do težkega, v srebro okovanega „kučera“ dvorjanskih „veljmož“; po tratnarah se zibljej peši narod. Tu se vidijo vse noše, frak i čamara, najnovejša moda i staroruski kaftan, kot sam bog Mars strašni kozak i črnolasi drobni Črkes. Na križpotjih se množica zá-jézi, vrsta ekipažev (ekvipaž) čaka trenutka, da bi zdrdrala čez prospekt, tropa fantalinov na vsakem voglu i prehodu vpije: gazeti! samije novejšije telegrami! revolucija v Pariže! bileti z vijigrišami! bumagi! špički! Tam spet pred kakim modnim magazinom zagrađe pot „prelestne“ krasavice; tu se množica smeja „udovljjetvorivšemu sebe“, ki ne neha krasnolici „znakomki“ ponujati „hristosovanija“, dokler mu s prstom ne popreti mož „poredka“. — Kar preide dober pešec v navadni dan v pol ure, komaj sva prerila v petih četvrtih ure skozi pestro družbo. „U traktira“ na mehkiem divanu si ohladiva potrta kurja očesa i zdruzgane komolce ter upokojiva kričeči želodček s „kubkom peter-

*) 20.000 je v Petrogradu samih številjenih izvoščekov.

Če kaki njivi gnoja pomanjkuje, kaj boste počeli: Gnojili jo boste.

Golemu Krasu pomanjkuje gozda, toraj naj se mu zaredi gozd; pomanjkuje mu rodovitne prsti ali gnjilovice, Kras se pa drugače ne dá gnojiti, kakor z gozdom.

Tedaj je treba pogozditi ga, pa kako?

To je prevažno vprašanje!

(Dalje prihodnjič.)

Nova knjiga za kmetijstva.

Nemška knjiga gosp. P. N. Feuserja, dobro znana nega popotnega učitelja kmetijstva na Štajarskem, pod imenom „Lehrbuch der Landwirthschaft für das Volk“ je v novem 3. iztisu ravnokar prišla na Dunaji v knjigarnici Faesy-ovi in Frik-ovi na svetlo. Cena jej je 1 gold. 20 kr. Če kaka knjiga v kratkem času doživi 3 nove iztise, je to že samo po sebi dokaz, da je knjiga dobra. Zato nam je ni treba priporočati na dolgo in široko onim, ki nemški umejo in tedaj hvalevredno knjigo rabiti morejo.

Podučne stvari.

Kako primerno pripravljati gluhoneme za sprejem v kako gluhonemnico.

Spisal Ivan Nep. Boštjančič.

(Dalje.)

3. Prvi nasledki gluhosti.

§. 6. Vprašalo se je, kdo je nesrečniši: ali gluhomutec ali slepec?

Vprašajmo nju sama, tedaj bomo videli, da slepec gluhonema kaj obžaluje ter da ima svojo lastno osodo za veliko pretrpljivost, ko najde gluhomutec osodo slepca strašno in bi ž njim ne hotel menjati; in v tem je najboljši odgovor na ono še precej leno vprašanje. Navadno se nam pa slepec bolj smili, kakor gluhonem, kar najdemo sicer prav naravno, ali po nikacem določljivo. Zdi se nam, da si slepec, ako ga samo površno opazujemo, nič ne more pomagati, kar je pri gluhonemu drugače: na telesu navadno močen, pri tem pa še surov in neotesan, je prej odurnega ko sočutje vzbujajočega obnašanja. Vrh tega se vsakteri veliko laže misli v stan slepca, kakor gluhomutca, ker je nesreča poslednjega taka, da jo moremo v celi njeni obširnosti le z umom razumeti, po zrelem premišljevanji. Zato hočemo sedaj iskati in opazovati nasledke gluhonemosti. Pred našimi očmi se nam bode potem razvila slika o stanju gluhonema, na kateri boste jasno naslikani kakošnost in velikost nesreče njegove in ki zna izpodbujati vsakterega, da po močeh pomaga ovirati takošno nesrečo in jo olajševati, kogar je že zadela.

§. 7. Neposrednji in prvi nasledek gluhosti je ta, da gluhemu človeku manjka vseh predočeb, ki si jih zajemamo mi po slišalih. Vsak izmed naših peterih čutov je vstvarjen za posebno vrsto čutenj, in noben čut ne dela čez meje njemu odmerjenega kroga, noben čut ne more družega nadomestiti. Kedar je tedaj popolnoma gluha rojen, si sè svojimi slišali nobene podobe vstvariti ni mogel in si je tudi ne bode mogel. Oni gluhonemi, ki so v prvih letih življenja slišali, potem pa oglušeli, ne izgubé sicer na enkrat do tedaj po slišalih nabranih podob, jih pa tudi ne ohranijo. Od začetka se poprej slišane še precej živo zavedajo; pa ta zavest že kmalo slabí, podobe postanejo temne in nedoločne, in posled-

njič od vsega nič več ne ostane. Podobe, vcepljene s pomočjo sluha v spomin naš, so popolnoma izginile, kakor nam izgine dežela, od ktere se oddaljujemo, postajajoča očesu zmeraj manjša in bolj in bolj zmešana, dokler poslednjič nič več ne razločujemo in podoba stopi iz obzora našega. Nekteri gluhonemi se ve da manj ali več slišijo ter si zamorejo po razmeri sluha tudi nekaj pojmov nabrati, pa opazovanje celó onih, ki samoglasnike slišijo, je zelo ozko in obsega le nekaj temnih in nedoločnih podob.

(Dalje prihodnjič.)

Telovadno in boriteljsko imenoslovje.

Sestavil Ivan Z. Vesely, načelnik „Sokola“ ljubljanskega.

(Dalje.)

L.

Längenaufsitzen, nased po dolgem.	Letzter, zadnji.
Lage, pologa.	Liegehangeln, veskati ležé.
Langer Hieb, mah.	Liegen, ležati.
Lange Kreisdeckung, dolgo kroglo kritje.	Liegestütz, opora v leži.
Legen die Hand, položiti roko.	Linie, črta.
Leiter, lestva.	Links schwenkt euch! na levo zasuk!
Leiterbaum, lestvenik.	Links um! na levo!

M.

Mass, mera, razstop.	Mithieb, sosek.
Massbrechen, razstop, lomiti.	Mitstoss, sobod.
Massnehmen, razstopiti se.	Mitstossen, sobosti.
Manchetten, naročki.	Mitte, središče, sreda.
Marsch, pohod.	Mittelmass, srednji razstop.
Maske, krinka.	Mittelpunkt, osredje.
Maskieren, ukriti se.	Mühle, obgon.
Matraze, žimnica.	Mühlaufschwung, vzlet z obgonom.
Mensur, razstop.	Muskel, mišica.
Messen, meriti.	
Mithauen, sosekati.	

(Dal. prih.)

Mitologične preiskave.

Primula veris.

Spisal Davorin Trstenjak.

V znamenje, kako so nekda naši poganski predstariši na tenko opazovali vse prikazni prirode, kako jim je simbolizovala vsaka cvetka življenje v naturi, kaže cvetlica, ktero rastlinoslovci imenujejo primula veris ali acaulis.

Naj pa ta članek spodbuja vsakega rodoljuba, kateri med nepokvarjenim prostim ljudstvom živi, da pobira že močno zgubljaajoče se ostanke bajeslovnega zaklada.

Slovenec ima več imen za to cvetlico; vsako opominja na mitične nazore.

Veli se: trobentica. Že bistrourni J. Grimm je dokazal iz imen cvetic, da so si starodavni narodi mislili prihod spomladi kot veselo godbo, kot harmonijo — kot cinglanje in zvonjenje, in te nazore dalje razpeljava iz imena cvetlice „Schneeglöcklein“. Da so enaki nazori tudi vladali pri Slovenih, pričuje ime trobentica. Prvi ta glasnik spomladi zatrobi, in priroda se ozeleni, in na trobljenje trobentice vstane neskončno število cvetic in rožic iz zimskega spanja. Ker to cvetlico zbudi jarko spomladansko solnce, postala je ona atribut solnčnega boga, zato jo večkrat najdem na noriških spomenikih, na katerih je obražen solnčni bog, ali pa njegovi simboli.

V celjski okolici in sicer prebivalci rifniške gore jo imenujejo jagolnico (jagounco). V tem imenu tiči

1. Tisti deli Krasa, kjer so srenje gozd sadile ali sejale, in pašo odstranile, naj se za 20 let oprosté vsega davka.

2. Učiteljem naj se denarna podpora daje, da se olikajo tudi v gozdarstvu.

3. Kdor največ golega sveta v gozd spremeni, najlepše sadišče napravi, ali po mejah in po drugih prostorih največ dreves zasadi, tistemu naj se podeli denarna premija.

4. Vlada naj nas deloma zaklada s semenom.

5. Vlada naj nam za vodstvo pogozdovanja Krasa izobražene domače gozdarje pošlje.

S tako podporo se ne bomo vtrudili važno nalogo dovršiti. Vsak izmed nas naj si pridno prizadeva, da se nam te želje spolnijo. Jaz bom, kot ud centralnega odbora kmetijske družbe gotovo svoje storil.

(Konec prihodnjič.)

Podučne stvari.

Kako primerno pripravljati gluhoneme za sprejem v kako gluhonemnico.

Spisal Ivan Nep. Boštjančič.

(Dalje.)

§. 12. Obširniše vidimo mimične obraze pri onih, ki govoré z ognjem, z notranjo ganjenostjo. Opazujmo le človeka, kedar je v zadregi ali pa razdražen: v tacem stanu velikrat besedo izgubi, ali jo pa tudi misel prehití, in po razmeri, kakor se to zgodi, postane mimično izraževanje živejše in močnejše, dokler poslednjič na vrhuncu strastne vnetosti jezik svojo službo odreče in umrje poleg najživejšega gestikulovanja.

Razvidimo iz tega, kako globoko je v naturo našo vcepljena mimika, in da roka nature sama je, ki glu-honema vodi k rabi mimičnih obrazov. Drugače bi pa tudi ne mogli razumeti, na kak način mora priti ubogi, nevedni, zapuščeni gluhomutek do srečne misli, da si z gestikulacijo nadomesti, kar mu je stvarnica neusmiljeno odrekla. Še bolj bi nas pa osupnila zavest, da rabijo vsi gluhonemi brezi vsacega izjemka to sredstvo v med-sebojno in tudi v porazumljenje z govorečim okrožjem. Če ni mimično govorjenje lastnina edinih gluhonemov, vendar je njihov edini jezik in zato ga tudi s pravico jezik gluhonemov imenujemo, kajti oni prav za prav razvijejo in porabijo vsacemu človeku prirojeni mimični kal. V drugem poglavju pridem zopet na to in pokažem, na kak način si gluhonem svoje mimične obraze izbira in vstvarja, za zdaj vprašam le, kak namen in kako sposobnost ima mimika gledé njegovega razvoja.

§. 13. Mimika je za gluhonema velike važnosti. Mislimo se v društvo, v katerem se govori o stvaréh, kojih mi ne razumemo; kako sitno bi se nam zdelo; in ko bi se društvo razgovarjalo v tujem, nam nerazumljivem jeziku, kako dolgočasno bi nam bilo; komaj bi čakali, da nas kdo reši iz take mukepolne tovaršije. In vendar bi imeli tako le slab dozdev, senco o stanu gluhonema, kateremu je odrezana vsaka nit, ki bi ga mogla vezati na društvo, kajti, kar bi nas v navedenem primerljaji k večemu za par ur zadevalo, to ostane pri njem stanovitno brezi vsacega upanja na bolje. Življenje sredi puščave, oddaljeno, samotno brez vsacega človeškega soseda, bilo bi pretrpežljiviše, kakor taka osamljenost sredi govorečega društva. Iz te osamljenosti, iz te puščave reši ga mimika. Njegovi stariši in bratje in sestre in sploh vsi, ki pridejo z nesrečnežem v vsakdanjo dotiko, naučé se sčasom njegovih mimičnih obrazov,

naučé se jih tudi rabiti. S tem je izobčenje odstranjeno; njegova osamljenost sicer ni popolnoma odpravljena, a jako olajšana.

Z mimiko nam razodeva gluhoném celo svojo notranjost, ž njo nam predočuje svoje misli in želje; kar on vé, meni, sluti, čuti, želi, tirja, nam mimika pové. Ona je tedaj razodetje njegove duše, nedvomljivo in neovrgljivo spričevalo njegove notranje razumnosti in podučljivosti. Mimika uniči pri mirnem opazovalci staro krivo misel, ktera stavi gluhonema v vrsto maloumnih, ona mu povrne njegov prostor v človeškem društvu.

Vrh tega je poslednjič mimika deležnica pri njegovem duševnem razvoji. Potreba znamenja, ki se mora vzeti iz stvari, ktero hočemo zaznamovati in koje se sè stvarjó samo strinjati mora, ostrí pazljivost na opazovanja, ki se mu ponujajo, ona sili k primerjevanju in vzrokuje stvarjenje splošnih pojmov; znamenje samo mu pa pomaga, da stvar in spomin na-njo laže ohrani. Občeč s pomočjo mimičnih obrazov ž njegovim okrožjem, mu vzrokuje tako občenje delo in vajo in ravno s tem tudi razvoj njegovih duševnih moči. Na tak način pregleduje vsak dan svoje skušnje, sodbe in sklepe in razvidi, kaj je v njegovih opazovanjih in mislih slabo, enostransko, zmešano; prisiljen je popraviti se: pomnoži si vednosti deloma iz neposrednjega poduka, deloma po nagibu, ki izvira iz občenja z njegovim okrožjem. (Dal. prih.)

Telovadno in boriteljsko imenoslovje.

Sestavil Ivan Z. Vesely, načelnik „Sokola“ ljubljanskega.

(Dalje.)

N.

Nachgreifen, poprijeti.
Nachgriff, poprijem.
Nachhauen, odseči.
Nachhieb, odsek.
Nachmann, naslednik.
Nachschub, odtoč.
Nachsprung, odskok.
Nachstoss, odbod.

Nachstossen, odbosti.
Nacken, tilnik.
Nebenhieb, sek ob strani.
Nebenmann, sosed, vstričnik.
Nebenrotte, četa ob strani.
Nest, gnjezdo.
Niederlassen sich, spuščati se.
Niedersprung, skok navzdoli.

O.

Ober, zgornji.
Oberarm, nadlahtje.
Oberarmhang, nadlahtna vesa.
Oberleib, nadtrebušje.
Oberschenkel, stegno.

Oberschenkelhang, vesa na stegnih.
Obertheil, zgornji del.
Ordnung, red.

P.

Paar, dvojica.
Parade, obramba.
Pariren, prestreči.
Parirung, prestreča.
Pausche, roča.
Pfahl, kol.
Pfeil, puščica.

Pfeilbogen, lok.
Pfeilstiel, puščišče.
Pferd, konj.
Plastron, oklep.
Posizion, stan.
Prellen den Fuchs, metati lisico.
Pyramide, skupina.

Q.

Quarthieb, notranji sek.
Quartlage, pologa dlani.
Quer, vprečen.
Queraufgriff, naprijem vprečni.
Quergrätschen, kreča vprečna.
Querhang, vesa vprečna.
Quersitz, seja vprečna.
Querstand, stan vprečni.
Querstehen, stati vprečno.

Querstütz, opora poprečna.
Querstützen, opreti se vprečno.
Queruntergriff, vprečni pod-prijem.
Querwage, razovka vprečna.
Querwippen, kolebatí vprečno.
Querzweiggriff, vprečni dvopri-jem.
(Dal. prih.)

tega nima. Kakor je revež on sam, tako reven in nerazvit je jezik njegov. Tudi več vednosti onih, ki pridejo ž njim v dotiko, mu nič ne morejo pomagati. Oni se mimiko od njega učé brez skrbi za njen razvoj; oni so ž njim gledé medsebojnega občevanja na enaki stopinji omike ter mu ne dadó kot to, kar že sam vé.

Slišéč otrok gré poslednjič sè svojim jezikom, kamor ga srce pelje. Kak pomen ima občenje, lahko pa razvidimo, če primerjamo mestjana z deželanom, ali rokodelca, ki se mora pečati z raznimi ljudmi — in drugače, ki živi v svojej pohlevni osamljenosti. Najočitniše opazuje to učitelj pri svojih novih zrejancih. Kak razloček, celó pri enacih zmožnostih, pri onih, ki so domá imeli priložnost različnega občenja in pri taci, ki so ostali brez vspehu sebi samim prepuščeni. Poslednje moramo dolgo časa piliti, predno se vzbudi njihova podučljivost, prvi so pa zgovorni, ročni in jasni ter ne čutijo težav pri primernem poduku. Omejenost občenja zmanjša tedaj razvoj gluhonema.

(Dalje prihodnjič.)

Telovadno in boriteljsko imenoslovje.

Sestavil Ivan Z. Vesely, načelnik „Sokola“ ljubljanskega.

(Dalje.)

R.

Radschlagen, kozelec metati.	Ristgriff, prijem v zgornji po-
Rahe, rajna.	logi
Rappier, topi meč.	Risthang, vesa na nartih.
Raum, prostor.	Risthieb, mah v pologi zgornji.
Reck, drog.	Ristlage, pologa zgornja.
Reckschwingen, vihtenje na	Ristwelle, kolo na nartih.
drogu.	Rittlings, jež.
Reckübung, vaja na drogu.	Rolle, kolce.
Reichhoch, dosežno.	Rotte, četa.
Reif, obroč.	Rottenpaar, dvočeta.
Reihe, vrsta.	Rücken, hrbet, hrbet pri re-
Reihekolonne, vrstena kolona.	zalu.
Reihenkörper, zbor.	Rücken, premakniti se.
Reihenmarsch, pohod v vrstah.	Rückenklänge, izboklo rezalo.
Reihenstellung, razstava v vrstah	Rücklauf, tek nazaj.
Reihenweise, po vrstah.	Rückmarsch, pohod povratni.
Reiteln, jahljati.	Rückschritt, korak povratni.
Reitsitz, jež-seja.	Rückschwung, zakoleblje.
Rennbahn, tekališče.	Rückwärts, zadej.
Rennen, tekati.	Rückwärtsabschieben, odsun od
Reteriren, umakniti se.	zadej.
Richtung, namer.	Rückwärtsmarsch, pohod nazaj.
Riege, oddelek.	Rückzug, umik.
Riesenaufschwung, vevzlet.	Rumpf, trup.
Riesengriff, veprijem.	Rumpfheugen vorwärts, pripo-
Riesenschwung ganzer, veletoč	gibati trup pred-se.
celi.	Rumpfheugen rückwärts, pri-
Riesenschwung halber, veletoč	pogibati trup za-se.
na pol.	Rumpfheugen seitwärts, pripo-
Riesensprung, veleskok.	gibati trup v stran.
Ring, krog.	Rumpfdrehen, obračati trup.
Ring, boriti se.	Rumpfhoben, dvigati trup.
Ringer, borec.	Rumpfkreisen, krožiti trup.
Ringkampf, borba.	Rundlauf, kolotek.
Ringkämpfen, boriti se.	Rundlaufen, koloteči.
Ringplatz, borišče.	Rundlaufzeug, orodje za ko-
Rippe, rebro.	lotek.
Rist, hrbet, nart.	Rutschbahn, drkališče.
Ristabschwung, kolebniti k	Rutschen, drčati.
tlém na nartih.	

(Dal. prih.)

Znanstvene stvari.

Poročilo

o XXI. skupščini Matičinega odbora

31. maja 1871.

(Dalje.)

h) Odsek za izdavanje knjig je s tiskarjem gosp. Blaznikom sklenil pogodbo, vsled ktere natisne 2500 Schoedlerja III. snopič pôlo po 45 gold., 2100 Letopisa za 1871. l. 42 gold. (Odbor to pogodbo vzame na vednost.)

i) Fr. Köke je poslal proračun za tri zemljovide, ktere je sl. odbor sklenil izdati za 1871. leto. — Vsled njega zahteva:

1. za risanje in vrezovanje:

a) Avstralije	85 gold.
b) Afrike	165 „
c) Rusije evropske	185 „
2. za tiskanje v štirih barvah	480 „
3. za papir v 6000 odtiskih	130 „
4. za 3 kamene	30 „

Potem bi imenovani trije zemljovidi stali 1075 gold.

Dalje je Köke poslal:

a) račun za ravnokar dovršene in tudi že razposlane tri zemljovide. Ker se vjema s pogodbo, zato se mu je za zemljovide plačalo 1191 gold.

b) Potrdilo, da so ti kamni, na kterih so risani zemljovidi, Matičina lastina.

To potrdilo se izroča g. blagajniku, da se shrani v blagajnici.

j) V zvezi s temi tremi zemljovidi je nagrada, ki gré g. Cigale-tu za velik njegov trud pri slovenjenji in popravljanji. Gosp. Cigale zahteva za svoj posel primerno nagrado. — Naj slavni odbor g. Cigaletu izreče nagrado. (Odbor mu privoli 150 gold.)

Pri tej priliki predlagam: „naj slavni odbor za prihodnje tri zemljovide (Afriko, Avstralijo in evropsko Rusijo) zopet naprosi g. Cigaleta, da prevzame slovenjenje in popravljanje in pové, za kolikošno nagrado hoče prevzeti to delo. (Odbor pritrdi nasvetu in pooblasti odsek za izdavanje knjig, da se konečno dogovori z gosp. Cigaletom.)

k) Odsek, izvoljen pri občnem zboru, da pregleda in presodi ter potrdi odborov račun za 1869/70. leto, v dopisu od 20. februarja t. l. (štev. 59) naznanja, da je omenjeni račun po najnatančnejšem preiskavanji popolnoma veren, točen in spravedljiv spoznan, ter v imenu občnega zbora prosi, naj slavni odbor vsem istim gospodom, kteri so po svojem varčnem gospodarjenji pri malih stroških mnogo pripomogli k mnogovpešnemu dosegu društvenih namer, zlasti pa blagajniku g. dr. Jer. Zupancu iskreno in v istini zaslužno zahvalo izreče za njegov marljiv in nekoristoljubni trud. (V znamenje zahvale gg. odborniki vstanejo.)

l) Gosp. Giontini je pismeno potrdil pogodbo, ktero je bil z gosp. predsednikom ustmeno dogovoril za pravico, prvemu snopiču „nauka o telovadbi“ preskrbeti drugi natis. Vsled te pogodbe g. Giontini Matici za to prepuščeno mu pravico po dovršenem natisku plača 20 gold.

m) Društvo „Vendija“ v Gradcu sl. odboru hvalo izreka za podarjene mu knjige.

n) Gosp. Janez Lapajne, učitelj v Idriji, prosi knjig za idrijsko národno bukvarnico.

o) Gosp. Janko Gantar, učitelj na Planini pri Vipavi, prosi Matičnih knjig za ondašnja šolsko knjižnico.

p) Gosp. L. Robič prosi za knjige za 1870. leto izdane, ki bi jih bil imel dobiti njegov brat Andrej,